

Nr 1532

av herr Nordstrandh m. fl.

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 26 angående vuxenutbildning.

I proposition 1972:26 angående vuxenutbildning räknar föredragande statsrådet (s. 80) med att det allttjämt skall finnas två lärarkategorier – vidareutbildade mellanstadielärare (ämneslärare) och adjunkter –, som skall svara för undervisningen i läroämnena på grundskolans högstadium. I två av de tre ämnena, som skall ingå i den vidareutbildade mellanstadielärarens ämneskombination, bör enligt föredraganden behörigheten grundas på sådana tillvalskurser som nu ingår i den nya mellanstadielärarytbildningen. I det tredje ämnet bör den vidareutbildade mellanstadieläraren i princip ha en utbildning om minst 40 poäng i fil. kand.-examen. Därtill bör komma en särskild metodikkurs om cirka sex veckor. Möjligheten för en mellanstadielärare som blivit ämneslärare att vidareutbilda sig till adjunkt skall därutöver hållas öppen.

Överstyrelsen som analyserat dels den lärarsituation som kan förväntas under 1970-talet, dels de utbildningskrav som den reviderade läroplanen för grundskolan ställer har emellertid (s. 64 f.) endast föreslagit en typ av vidareutbildning av mellanstadielärare, en som enligt skolöverstyrelsens bedömning skall leda till en kompetens som är jämbördig med den direktutbildade adjunktens. Vidareutbildningen av mellanstadielärare skall alltså leda till full behörighet för adjunktstjänst, varvid den ämnes-teoretiska utbildningen föreslås omfatta 40 + 40, eller om svenska ingår 40 + 60 poäng, inom ramen för grundläggande utbildning vid filosofisk fakultet i två av de ämnena som ingår i adjunktstjänst. För behörighet i tjänstens tredje ämne bör utan ytterligare tillbyggnad tillvalskurs i ämnet i mellanstadielärarens grundutbildning godtas. Den praktiska utbildningen bör enligt överstyrelsens mening omfatta en metodikkurs på 95 timmar och ca 180 timmars praktiktjänstgöring.

De skäl som framförts (s. 63 f.) av överstyrelsen för avveckling av vidareutbildningen av folkskollärare (mellanstadielärare) till ämneslärare med därmed följande successiv avveckling av ämneslärartjänsterna och för en inriktning av vidareutbildningen uteslutande på full behörighet för adjunktstjänst syns tungt vägande. Den övervägande delen av remissinstanserna har också tillstyrkt skolöverstyrelsens förslag.

Utbildningsnivån för till ämneslärare vidareutbildade mellanstadielärare kan, sådan den framgår av propositionen, icke anses tillfyllest, då för två av tre ämnena i ämneslärartjänst tillvalskurser skall vara tillräckliga. Man kan med skolöverstyrelsen konstatera, att grundkurs + tillvalskurs i vissa ämnen i mellanstadielärarytbildningen, t. ex. fysik och kemi, inte alltid ens ger kunskaper som ligger över gymnasienivå. Vidare skall tydligen tillvalskurs ge behörighet också för tjänst i vilken engelska ingår.

Även om grundkurs + tillvalskurs i engelska genomsnittligen ger något över gymnasienivå eller motsvarande, kan en sådan utbildning dock icke tillfredsställa ens ringa anspråk på ämneskunskap hos läraren.

Svagheten i skolöverstyrelsens förslag till vidareutbildning av mellanstadielärare till full behörighet för adjunktstjänst är att också i detta tillvalskurs skall ge behörighet, låt vara bara i ett ämne. Då emellertid förslaget ändå innebär en icke oväsentlig höjning av vidareutbildningens kunskapsstandard, kan det till nöds accepteras.

Under hänvisning till vad som ovan anförts hemställas

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar att vidareutbildningen av mellanstadielärare skall leda till behörighet för adjunktstjänst och i huvudsak utformas i enlighet med skolöverstyrelsens förslag.

Stockholm den 4 april 1972

OVE NORDSTRANDH (m)

BRITT MOGÅRD (m)

PER-OLOF STRINDBERG (m)

H. BERTIL LIDGARD (m)

INGRID SUNDBERG (m)

BLENDA LJUNGBERG (m)

ALF WENNERFORS (m)

PER-ERIK NISSER (m)

ANDERS WIJKMAN (m)

LARS SCHÖTT (m)

TORE NILSSON (m)
i Agnäs